

CYNGOR CYMUNED BRITHDIR A LLANFACHRETH

Cynhelir cyfarfod o'r Cyngor yn Neuadd Rhydymain
Nos Fawrth, Ionawr 20, 2026 am 7:30 o'r gloch.

AGENDA

www.cyngorllanfachreth.cymru

1. Croeso'r Cadeirydd

2. Ymddiheuriadau: Delyth Lloyd Griffiths.

3. Datgan diddordeb.

4. Cadarnhau cofnodion cyfarfod Tachwedd 18, 2025

5. Materion yn codi o'r cofnodion Tachwedd 18, 2025

Eitem 5. Eitem 5. Eitem 5. Eitem 6.b.

Rhoddwyd gwybod i Zurich Municipal, ein cwmni yswiriant, i gynnwys y meinciau a'r hysbysfyrddau yn ein polisi fel roedd y Grant ei angen. Maent wedi eu cynnwys yn Asedion y Cyngor.

Llythyr (26/11/2025) oddi wrth Zurich Municipal yn rhoi gwybod mae'r meinciau a'r hysbysfyrddau wedi cael eu cynnwys yn y polisi yn ddi-gost ond bydd yr yswiriant yn codi tua £30 pan fydd yn cael ei adnewyddu.

Cytunodd (26/11/2025) Llion i dderbyn y sticeri Grant oddi wrth Cyngor Gwynedd.

Derbyniwyd (27/11/2025) oddi wrth Robin llun yn dangos y fainc yn Rhydymain wedi ei osod i'r ddaear.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (28/11/2025) oddi wrth Swyddog Prosiect Adfywio (Gwynedd Ni) yn rhoi cyfle i'r Cyngor i gymryd rhan mewn fideo hyrwyddo ar gyfer y gronfa, a fydd yn cael ei ffilmio ym mis Ionawr. Maent angen gwybod pwy sydd ar gael ar gyfer y ffilmio a cyn 10/12/2025.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (9/12/2025) oddi wrth Swyddog Prosiect Adfywio (Gwynedd Ni) yn hooli os rydym wedi derbyn anfoneb am osod y meinciau

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Nid oes anfoneb i'r fainc yn Rhydymain.

Derbyniwyd anfoneb gan Pwyllgor Neuadd Llanfachreth am £177.18 (nwyddau £117.18, llafur £60.00) at y fainc yn Llanfachreth. Talwyd y swm ar 16/12/2025. Anfonwyd yr anfoneb ymlaen i'r Swyddog ar 15/12/2025 a cyfrif y banc yn dangos y swm ar 29/12/2025. Derbyniwyd yr ad-daliad (7/1/2026) gan Cyngor Gwynedd.

Llythyr (30/12/2025) oddi wrth Swyddog Prosiect Adfywio (Gwynedd Ni) gyda Ffurflen Cwblhau Prosiect sydd angen ei gwblhau. Mae £551.36 yn weddill i ni ei wario ac mi allent drefnu ein bod yn cael estyniad i wneud gwaith ychwanegol.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Derbyniwyd llythyr (31/12/2025) oddi wrth Gerallt yn awgrymu rhoi cais am bin halen wrth Gernant. Rhoddwyd gwybod iddo a'r aelodau mae'r grant tuag hysbysfyrddau a meinciau yn unig.

Eitem 11. 2. Llythyr ateb (11/12/2025), trwy law Delyth, oddi wrth Priffyrdd, Cyngor Gwynedd ynglŷn cael bin halen yn ardal Gernant Rhiw Wern Gawr. Maent yn rhoi gwybod mae gan y cyngor cymuned yr opsiwn i ail leoli bin sydd yn y gymuned, yn ddigost, neu ariannu bin newydd ar gost o £362.67.

Anfonwyd y llythyr ymlaen i'r aelodau.

Anfonwyd llythyr (31/12/2025) i Priffyrdd, Cyngor Gwynedd yn gofyn am bin halen a'i osod wrth Gernant.

Wedi cael neges gan Emlyn (6/1/2026) anfonwyd llythyr i Priffyrdd yn gofyn eto am bin halen yn y lleoliad gyda nodyn yn dweud gwrthododd gritter i fynd ar hyd y ffordd. Rhoddwyd gwybod i'r aelodau.

Anfonodd Delyth llythyr (7/1/2026) i Priffyrdd yn rhoi gwybod iddynt roi bin halen yn y lleoliad.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (8/1/2026) derbyniodd Delyth oddi wrth Priffyrdd yn rhoi gwybod mae trefniadau wedi cael ei wneud i osod bin halen rhwng Esgair Gwr a Gernant.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Llythyr (8/1/2026) oddi wrth Delyth i'r aelodau yn rhoi gwybod mae bin halen wedi cael ei roi yn y lleoliad.

Eitem 10. b. Llythyr ateb (19/12/2025) oddi wrth Priffyrdd yn rhoi gwybod maent am ail -osod y draen wrth Hafod yr Haul yn y flwyddyn newydd.

Eitem 6. ch. Llythyr (13/1/2026) oddi wrth Un Llais Cymru yn rhoi gwybod bydd eu Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol yn cael ei gynnal ar nos Fercher, 21/1/2026 rhwng 6.00 ac 8.00yh. Maent angen un cynghorydd i gynrychioli'r Cyngor yn y cyfarfod a gadael gwybod Un Llais Cymru yr enw. Amgáu mae Agenda, Cyfansoddiad a Chynigion ar gyfer y cyfarfod.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau

Eitem 10. h. Oes gan rywun ddiddordeb llenwi'r swydd Clerc?

6. Gohebiaeth

a. Llythyr (27/11/2025) oddi wrth Ysbyty Hywel Dda yn rhoi gwybod mae ymgynghoriad ar gyfer Gwasanaethau Clinigol wedi cael ei gynnal a nawr mae angen arolygu'r adroddiad drafft. Amgáu mae linc i'r adroddiad.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

b. Llythyr (1/12/2025) oddi wrth Gwasanaeth Cyfreithiol, Cyngor Gwynedd yn cynnwys dogfen ‘Gorchymyn Cyngor Gwynedd i Lwybr Troed Cyhoeddus Rhif 38’. Bwriedir gwyro’r llwybr oddi wrth ddalgylch tŷ ac iddo redeg ar hyd ochr cae cyfagos ym ‘Ystum-gwadnaeth’, Llanfachreth. Amgáu mae map yn dangos y llwybr a’r gwyriad arfaethedig. Amgáu hefyd mae rhybudd statudol pan ellir derbyn gwrthwynebiadau erbyn 9fed o Ionawr, 2026.

Anfonwyd y llythyr i’r aelodau.

c. Llythyr (4/12/2025) oddi wrth Un Llais Cymru yn cynnwys rhestr o gysiau hyfforddiant yn Rhagfyr – Mawrth 2026.

Anfonwyd y llythyr ymlaen i’r aelodau.

ch. Llythyr (17/12/2025) oddi wrth Prifffyrdd, Cyngor Gwynedd yn rhoi gwybod mae gwaith torri 230m a codi dau arwyddbost ar Lwybr 47 wrth Moel Cors y Garnedd,

Anfonwyd y llythyr ymlaen i’r aelodau.

d. Llythyr (18/12/2025) oddi wrth Ystadau Cymru yn rhoi gwybodaeth ar reoli gwefru Cerbydau Trydan a diogelwch Batris Lithiwm.

Anfonwyd y llythyr ymlaen i’r aelodau.

dd. Llythyr (19/12/2025) oddi wrth Un Llais Cymru yn rhoi gwybod bydd cyfarfod Pwyllgor Ardal Meirionnydd ar 14/1/2026 am 7.00yh ac ar Zoom. Amgáu mae Agenda a Chofnodion cyfarfod 21/10/2025.

e. Llythyr (2/1/2026) oddi wrth Gerallt i’r aelodau yn rhoi gwybod bydd Neuadd Llanfachreth yn dathlu ailagor y neuadd wedi gwaith adnewyddu’r adeilad cael ei gwblhau. Bydd yr achlysur yn cael ei gynnal ar ddydd Sadwrn, 10 Ionawr, 2026, am 1.30yp.

Anfonwyd y llythyr i’r aelodau.

Llythyr (3/1/2026) oddi wrth Caroline Watkins yn rhoi gwybod mae angen clirio eira sydd ar ffordd i Cors y Garnedd, Bwlch Goriwared, Llanfachreth, LL40 2EH. Nid oes biniau halen yn yr ardal.

Anfonwyd y llythyr ymlaen i Prifffyrdd, Cyngor Gwynedd.

Llythyr (4/1/2026) oddi wrth Caroline Watkins yn gofyn am bin halen a’i roi ar groesffordd cyn dod i Cors y Garnedd. Rhoddwyd gwybod iddi bydd y mater yn cael ei godi yn ein cyfarfod.

Llythyr (8/1/2026) oddi wrth Caroline Watkins yn rhoi gwybod mae’r gritter wedi bod yn yr ardal ar 8/1/2026.

f. Llythyr (5/1/2026) oddi wrth Un Llais Cymru yn cynnwys neges Blwyddyn Newydd oddi wrth y Prif Weithredwr yn esbonio’r newidiadau y bwriadwyd eu gwneud o ddigwyddiadau blyneddol: cyfarfod cyffredinol blyneddol 2026, cynhadledd genedlaethol a seremoni wobrau 2026, cynhadledd arfer arloesol flynyddol 2026, digwyddiadau ar y cyd gyda phartneriaid allweddol, sesiynau arddangos yn Y Senedd.

Anfonwyd y llythyr i’r aelodau.

ff. Llythyr (6/1/2026) oddi wrth Un Llais Cymru yn rhoi gwybod mae Palas Buckingham am i ni enwebu unigolyn i Garddwest Y Brenin bydd yn cael ei gynnal yno ar Fai 6, 8 a 12 / 2026. Maent angen gwybod y dyddiad yr enw cyn 13 /2/2026.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

g. Llythyr (6/1/2026) oddi wrth Cydlynnydd Prosiect Perthyn gyda manylion grant maent yn ei roi i grwpiau cymunedol yng Nghymru.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

h. Llythyr (8/1/2026) oddi wrth Un Llais Cymru yn cynwys dogfennau: Hawlfraint, Legal Advice, Cymryd rhan mewn Gweminarau.

i. Llythyr (9/1/2026) oddi wrth Claire Rowlands, 4 Glanwnion Row, Rhydymain yn rhoi rhesymau am fin halen a'i leoli gyferbyn â Station House i wneud hi'n gyfleus i raeau'r rhiw i'r A494.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau am eu sylwadau.

Derbyniwyd llythyr manwl (9/1/2025) oddi wrth Emlyn yn rhoi gwybod mae cerbydau yn cael anhawster ar y rhiw sy'n ymuno a'r A494 yn saff yn ystod eira ar y ffordd. Gofynnodd i Delyth gwneud ymoliadau â Cyngor Gwynedd neu Llywodraeth Cymru i gael gwybod a fyddant yn gyfrifol os bydd damwain cerbyd yn y lleoliad.

j. Llythyr (9/1/2026) oddi wrth Mr Vivian Jones yn cwyno am faw ci sydd ym mynwent Llanfachreth ac yn credu bod y ci yn dod o eiddo lleol. Mae o angen i'r Cyngor ymchwilio'r mater ac i'r perchenog y ci cael dirwy.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau am eu sylwadau.

Anfonwyd llythyr (11/1/2026) ateb iddo yn rhoi gwybod nid yw'r Cyngor yn gyfrifol am y fynwent. Awgymwyd iddo gystylltu â Pharchedig Dr C.S.B. Roberts.

7. Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

8. Materion Ariannol

a. Llythyr (5/2/20325) oddi wrth Urdd Gobaith Cymru. Maent angen cymorth ariannol.

b. Anfonwyd llythyr (22/11/2025) i Cyngor Gwynedd am ad-daliad tuag at glirio llwybrau yn y gymuned. Anfonwyd llythyr (2/1/2026) yn atgoffa nhw am yr ad-daliad..

c. Llythyr (9/12/2025) oddi wrth Cyllid, Cyngor Gwynedd . Maent angen gwybod ein praesept am 2026 / 2027 ac angen gwybod erbyn dydd Gwener 30/1/2026.

Anfonwyd manylion darparwyd gan y Clerc i'r aelodau. Gyda phrisiau wedi codi awgrymwyd i'r Praesept fod yn £16,000. Mae'r Praesept presennol £12,000 wedi bod ers 2021 – 2022.

ch. Llythyr (17/12/2025) oddi wrth Llywodraeth Cymru. Swm priodol o dan Adran 137(4)(a) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 – terfyn gwariant adran 137 ar gyfer 2026-27. Maent yn rhoi gwybod gall Cynghorau Cymuned wario ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 o dan adran 137 (1) a (3) £11.60 fesul etholwr er budd yr ardal.

Bydd yr uchafswm yn £11.60 x 603 = £6,994.80.

d. Anfonodd y Clerc lythyr (10/1/2025) i'r aelodau yn rhoi gwybod mae rhaid i ni fod yn ofalus ar ein taliadau o hyn ymlaen at ddiwedd mis Mawrth oherwydd y costau sydd wedi bod y flwyddyn hon. Mae neges wedi ei roi i Gyngor Gwynedd am ad-daliad tuag at glirio llwybrau ac i HMRC am daliad TAW. Bydd pethau yn ychydig yn well wedi i ni gael y taliadau hyn. Bydd rhaid codi ein praesept; mi anfonaf y wybodaeth i chi yn nes at ein cyfarfod.

dd. Llythyr (7/1/2026) oddi wrth Llên y Llannau. Maent angen cymorth ariannol. Amgáu mae eu mantolen.

e. Llythyr (15/1/2026) oddi wrth Marie Curie. Maent angen cymorth ariannol.

f. Balans yn Account Rhif 61402277 ar 29/11/2025: £161.72.
Balans yn y banc ar 29/11/2025: £10,680.04.

g. Balans yn Account Rhif 61402277 ar 29/12/2025: £161.91.
Balans yn y banc ar 29/12/2025: £7,890.98.

9. Archwilio

10. Materion yr Aelodau

a. Llythyr (17/12/2025) oddi wrth Gerallt yn rhoi gwybod mae caead bin halen rhif BH2 sydd wrth Capel y Ffrwd, Llanfachreth wedi torri.

Rhoddwyd gwybod i Priffyrdd, Cyngor Gwynedd i roi sylw i'r mater.

b. Llythyr (17/12/2025) oddi wrth Rhun yn rhoi gwybod mae coeden ddim yn saff wrth Capel Hermon. Mae'r goeden yn gorffwys ar lein BT ac mae traffic yn gwrthod ei phasio.

Rhoddwyd gwybod i Priffyrdd, Cyngor Gwynedd i roi sylw i'r mater.

Cafodd y goeden ei chlirio gan Priffyrdd (17/12/2025).

11. Adroddiad Cynghorydd Delyth Lloyd Griffiths

a. Llythyr (13/1/2026) oddi wrth Cerys, Adran Tai ac Eiddo, Cyngor Gwynedd yn rhoi gwybod mae Stadau yn gwneud trefniadau i drwsio'r gât i'r cae wrth ymyl Ysgol Machreth.

Anfonwyd y llythyr i'r aelodau.

Yn gywir, H.M. Edwards, Clerc